

animo libentissimo. *HT.* Exinanias calicem tuum, quandoquidem exiguus haustus restat. *Nep.* Hoc esset mihi novum. *Mag.* Quid? non exinanire? Sed tu Hypodidascale, quid dicis, quid affers novi super coenam? *HT.* Ego vero nihil dico, sed hisce duabus horis multa cogitavi de arte Grammatica. *Mag.* Quæ tandem? *HT.* Recondita sane, & ex penetralibus disciplinæ: primum cur Grammatici posuerunt tria genera in arte, cum sint tantum duo in natura? Aut cur natura non producit res neutrius generis, sicut masculini & foeminini? non possum causam excutere tanti mysterii. Deinde philosophi dicunt esse tantum tria tempora, ars nostra ponit quinque: ergo ars nostra est extra rerum naturam. *Mag.* Immo tu ipse es extra rerum naturam: nam ars in rerum natura est. *HT.* Si ego sum extra rerum naturam, quomodo possum comedere hunc panem, & has carnes, quæ sunt in rerum natura? *Mag.* Tanto tu deterior, qui venis ab
al-

altera rerum natura, ut comedas,
quæ sunt in hac nostra. *HY.* Pa-
raphthegma aprosdionyson. Id est
responsum alienum à proposito: aliam
ego vellem solutionem mearum
quæstionum. Utinam haberemus
nunc Palæmonem aliquem, aut Var-
ronem, qui has quæstiones posset
profligare. *Mag.* Quin potius Aristo-
telem, aut Platonem? Habes ali-
quid aliud? *HY.* Heri vidi scelus
capitale admitti. Ludi magister Vi-
ci-Recti capro olidior, qui in
phrontisterio, 10 suo in pædore,
& fœtore docet auditores diobo-
larios, ter, aut quater pronuncia-
vit volucres accentu in penultima:
ego vero miratus sum, terram illi
non dehiscere. *Mag.* Quid aliud
decebat talem ludimagistrum dice-
re? et est alioqui in formulis
Grammaticis valdè detritus. Sed
tu in re levi nimium tumultuaris,
& facis tragoediam ex comœdia,
seu mino verius. *HY.* Equidem ab-
solvi pensum meum: nunc tuæ
sunt partes: dic tu vicissim aliquid
inter coenam. *Mag.* Nolo, ne tu
mibi

mihi vicissim Paraphtheges. Id est
præter rem respondeas. Iussulenta hæc
iam congelant : affer foculum
11 , mensarium : excalfacite ali-
quantum , priusquam panem intin-
gatis : raphanus hic non est esui,
adeo est lentus : nec minus sunt
radiculæ iussulentæ. *Hy.* Lentorem
perfecto non à macello attulerunt,
sed hic contraxerunt in nostro pe-
nore, qua cella nihil est penui in-
commodius. Nescio quid istuc rei
est , semper afferuntur huc ossa
emedullata. *Mag.* Parum habent os-
sa medullarum sub lunam silentem
12. *Hyp.* Quid cum est plena ? *Mag.*
Plurimum. *Hyp.* Tum vero ossa
nostra habent minimum : seu nihil
verius. *Mag.* Non exorbet nobis
medullas luna , sed nostris Lamia
nimis hic indidit piperis , & gingi-
beris : & in iure hoc , & toto ace-
tario , nimium mentæ , petrolælini,
salviæ , erucæ , nasturcii , hyssopi:
nihil puerorum , & adolescentum
corporibus æque damnosum , ut ci-
bi , qui interiora fervefaciunt. *Ar.*
Quibus igitur ex herbis velles con-
fici?

fici? *Mag.* Lactucis, buglossa hortensi, & portulaca, & petroselini aliquid admisceri. Heus, tu, Ginglofe, ne extergas labra manu, aut manica, sed simul ipsa, simul manum mantili: nam ideo tibi datur. Carnes ne attingas, nisi ab ea parte, quam tibi es sumpturus. Tu, Dromo, non animadvertis te manicas tuas inficere pingui carniū? reduceas, si sunt apertæ, ad humeros: si non sunt, corruga, vel complica ad cubitum: quæ si relabuntur, asfige acicula, seu quod magis te decet, spina. Tu dominaster delicatule, in mensam incumbis? ubi id didicisti? in hara quapiam: heus subiicite eius cubito pulvilum. Architricline, vide, ne analecta 13 hæc pereant: reconde in promptuarium: tolle primum omnium salinum, hinc panem, tum lauces, discos, mantilia, postremo mappam: mundet quisque suum cultellum, & ponat in vaginam. Heus tu, Cinciole, ne scalpas dentes scalpello, nam est noxium: conficito tibi dentiscal-

Pium, pennula, vel bacillo tenui acuminato: & scalpe modice, ne gingivas scarifices, & sanguinem elicias. Confurgite, & abluite manus, priusquam recitetur gratiarum actio. Amove mensam, voca ministram, ut pavimentum hoc scopis verrat. Agamus Christo gratias: præeat verba, qui sacrauit mensam. *Flo.* Pro cibo temporario gratias agimus, Christe Domine, temporarias: fac, ut pro immortalitate agamus æternas. Amen. *Mag.* Ite lusum, & confabulatum, & deambulatum, quo libuerit, dum licet per lucem.

1 Regem, Cyrum maiorem. 2 Silatum, ientaculum. 3 Autopyri, ex tota farina confecti sine exertitatione fursurum. 4 Gabatæ, sunt profunda scutella. 5 Turunda, frusta parva. 6 Aulicoctia, cocta in olla. 7 Iussulenta, cum ipso iure. 8 Tuerum, est caro minutim concisa, & ita elixa. 9 In Adel. act. 4. sc. 2. 10 Phronisterio, id est in schola. 11 Foculus mensarius, est

calefactorium mensæ aptum. 12 Sub lu-
nam silentem, prope novilunium. 13.
Analecta, reliquæ, quæ colliguntur.

GARRIENTES.

Nugo, Gracculus, Turdus, Bambalio,
Observator.

Nug. Afsideamus in hac trabē:
tu, Gracule, è conspectu in
faxo illo, modo ne impedimento
sis, quo minus cernamus præter-
euntes: applicemus nos ad hunc pa-
rietem, egregie soli obstitentum. Quam
grandis truncus, & cui usui? Tur.
Ut nos hic sedeamus. Nu. oportet
fuisse procerissimam, & latam arbo-
rem, unde est sumptus. Tur. Qua-
les sunt in India. Grac. Qui scis?
Fuisti tu in India cum Hispanis? Tur.
Quasi scire aliquid de regione qua-
piam non possis, nisi in ea fueris,
sed dabo tibi auctorem meum. Pli-
nius scribit, in India crescere ad
eam altitudinem, quæ non possit ia-

culo superari : Ut ait Virgilius *A.*

*Et gens illa quidem sumptis non tarda
pharetris.*

Nu. Scribit etiam Plinius , turmam equitum condi sub ramis. *Tur.* Nemo id miretur , qui scirpos illius regionis consideret , quibus infirmi fulciunt gradum , divites dumtaxat. *Grac.* Heus , quota est hora ? *Nu.* Nulla : nam horarum tintinabulum nunc funditur : affuisti ? *Grac.* Non sum ausus : nam aiunt rem esse periculosam. *Nu.* Ego interfui , & vidi innumeras mulieres pręgnantes transilire canalem fusionis , qui est sub terram conditus. *Tur.* Audivi hoc illis esse salutare. *Grac.* Ea est colus philosophia , ut dicunt , sed de hora quærebam. *Nu.* Quid tibi opus est hora , si quid vis agere ? dum est opportunitas , est hora. Sed ubi est horologium tuum viatorium ? *Grac.* Excidit mihi nuper , cum fugerem canem olitoris , post decerpta pruna. *Tur.* Ego te currentem vidi de fenestra , sed , quo te recepisses , spectare non potui , quia impedimento mihi erat hortus pensilis , quem ibi

mater affixit patre invito, & multum reclamante: mater vero, in proposito constans, obtinuit, ne tolleretur. *Nu.* Quid tu? tacebas? *Tur.* Flebam tacitus: quid enim aliud agerem, dissidentibus mihi charissimis capitibus? tametsi mater iubebat me ab se stare, & clamare strenue, sed mihi non erat cordi quidquam adversus patrem mutire. Ego missus sum ad scholam, quatuor continuè diebus inientatus à matre irata, & deierante me non esse ex se natum, sed commutatum à nutrice: de quo ait dicturam se nutrici diem apud Prætorem capitalem. *Nu.* Quid rei est Prætor capitalis? an non Prætor omnis habet caput? *Tur.* Quid ego scio? sic illa dixit. *Grac.* Hem, qui sunt isti pænulati, & ocreati? *Nu.* Galli sunt. *Grac.* Quid, est ne pax? *Tur.* Bellum narrabant futurum, & quidem atrox. *Grac.* Quid afferunt? *Tur.* Vinum. *Nu.* Exhilarabunt multos. *Gra.* Scilicet, non solum vinum exilarat, sed vini mentio, & recordatio. *Nu.* Vinosos utique: mea nihil refert, qui

aquam bibo. *Gra.* Nunquam facies bonum carmen. *Tur.* Nosti illam mulierem? *Gra.* Non, quamnam est? *Tur.* Aures habet gossipio obturatas. *Gra.* Quid ita? *Tur.* Ne quid audiat, quia male audit. *Nu.* Quam multæ pessime audiunt auribus patentibus, & bene perforatis. *Tur.* Credo huc pertinere quod est apud Ciceronem in Tusculanis quæstionibus: Surdaster erat M. Crassus, sed illud peius, quod male audiebat. *Nu.* Non dubium est quin hoc ad infamiam sit referendum. Sed heus tu Bambalio, invenisti tuas Tusculanas quæstiones? *Bam.* Etiam, apud propolam, adeo interpolatas, ut non agnoscerem. *Nu.* Quis furripuerat? *Bam.* Vatinius, quod illi male sit. *Gra.* Vah hominem manibus aduncis, & picatissimis: ne admittas eum umquam ad tuas capsas, nec ad scrinia, si vis omnia esse salva. Nescis illum crumenifecam existimari ab hominibus, & de crumenifecio, accusatum apud gymnasiarcham? *Nu.* Soror puellæ illius enixa est heri gemellos. *Gra.*

Quid

Quid mirum? Mulier quædam via
 Salaria ad Leonem galeatum, pepe-
 rit nudius sextus tergeminos. *Nu.*
 Plinius dicit, ad septimum posse
 procedi. *Tur.* Quis vestrum audivit
 de uxore Comitis Bataviæ? quam
 ferunt uno partu tot edidisse, quot
 sunt in anno dies, ex imprecatio-
 ne mendicæ cuiusdam. *Græc.* Quid
 istuc fuit de mendicata? *Tur.* Men-
 dica hæc liberis onusta petiit ab hac
 comite stipem: illa, ubi conspexit
 tot pueros, convicio illam abegit,
 scortum vocitans: negabat enim pos-
 se fieri, ut ex uno viro tantam so-
 bolem suscepisset. Innocens mendica
 precata est divos, ut, si se castam,
 & puram scirent, darent Comiti ex
 marito suo tot fetus uno conceptu,
 quot sunt in anno dies: & ita con-
 tigit: ostenditurque propago nu-
 merosa illa in oppido quodam illius
 insulæ. *Græc.* Malo credere, quam
 exquirere: *Nu.* Omnia sunt Deo pos-
 sibilia. *Græc.* Immo vero facillima. *Nu.*
 Non nosti illum onustum retibus,
 comitatum canibus, cum caussa 3,
 & peronibus, vehementem canterio

strigofissimo ? *Tur.* Estne Mannius
 verficator ? *Nu.* Est plane. *Tur.*
 Quenam tanta metamorphosis ? *Nu.*
 Ex Minerva transit ad Dianam : id
 est, ab honestissima occupatione ad
 inanem, & stultum laborem. Pater
 eius mercimoniis faciundis auxerat
 rem : hic paternam artem dedeco-
 ri sibi esse ducit, vertit se ad alen-
 dos equos, & venationem, non ali-
 ter ratus posse nobilitatem generis
 venari : nam, si quid ageret utile,
 non haberetur pro nobili. Sequitur
 eum venantem talis. Curius perceru-
 dius homo, aleator famosissimus,
 & qui probe novit taxillos mittere
 compositos 4. domi habet sodalem
 Tricongium. *Tur.* Immo amphoram.
Grac. Immo spongiam. *Nu.* Immo
 arenam Africae aridissimam. *Bam.*
 Ajunt illum semper sitire. *Nu.* An
 fitiat, nescio : semper certe para-
 tus est potare. *Bam.* Heu, ausculta
 lusciniolam illam. *Gra.* Ubinam
 est ? *Bam.* Non vides eam in
 ramo illo sedentem ? vide ut
 canit ardenter, nec intermittit. *Nu.*

Flet Philomela nefas.

Er.

Er. Quid mirum dulciter eam garrire, quæ sit Attica? ubi etiam fluctus maris non sine numero ali-
du. duntur litori. *Plinius* scribit, eam præsentibus hominibus diutius, & accuratius cantare. *Tur.* Quid causæ est? *Nu.* Ego tibi causam aperiam. Cuculus, & philomela eodem cantant tempore, verno scilicet, ab Aprili medio ad Maium exactum, aut eo circiter. Hæ duæ aves in contentionem venerunt, de suavitate concentus: quæsitus est iudex: &, quia de sono erat certamen, ap-
tissimus visus est ad eam cogniti-
onem asinus, qui præter cæteras animantes grandes haberet auriculas. Asinus, repudiata luscinia, cuius se harmoniam negaret intelligere, victoriam cuculo adiudicavit: philomela ad hominem appellavit: quem ubi videt, agit statim causam suam, canit diligenter, ut se illi approbet ad vindicandam iniuriam ab asino acceptam. *Gra.* Habeo causam poeta dignam. *Nu.* Quid ergo expectabas philosopho dignam? posce à novis illis magistris Parientibus.

bus. *Grac.* Plerisque? illorum vestibus sunt philosophi, non cerebro. *Nu.* Quid ita vestibus? nam coquos potius dixeris, aut muliones. *Grac.* Quia gestant eas crassas, deterritas, laceras, lutulentas, immundas, pediculosas. *Nu.* Erunt ergo philosophi Cynici. *Grac.* Immò cimici: non, quod videri affectant, Peripatetici, quippe Aristoteles sectæ princeps cultissimus fuit. Ego vero longum Vale dico iam nunc philosophiæ, si aliter non possum esse philosophus. Quid enim pulchrius, & homine dignius, quam mundities, & civilis quidam cultus in victu, & vestitu? ea in re antistant mea sententia Lovanienses Parisiensibus. *Tur.* Quid tu? non putas esse impedimento studiis nimiam curam munditiæ, atque elegantiarum? *Grac.* Ego quidem munditiem probo, anxiam, & morosam illius curam improbo. *Nu.* Damnas tu elegantias, de quibus scripsit Valla tam diffuse, quasque adeo diligenter commendant nobis nostri præceptores? *Grac.* Alia est verborum in loquendo elegantia,
alia

alia rerum in vestiendo. *Tur.* Scitis, quid est michi narratum à tabellario Lovanienſi? *Nu.* Quid tandem? *Tur.* Clodium ardere perditè in puellam quandam, & luſconem tranſtulſſe ſe ad mercaturam à litteris, hoc eſt ab equis ad aſinos. *Nu.* Quid audio? *Tur.* Clodium noratis omnes ſucci plenum, rubicundulum, bene habitum, hilarem, vultu renidenti, comem, feſtivum confabulatorem: nunc refert ille, eſſe exſiccum, exſanguem, pallido colore, atque adeo lurido, imbecillum, horridum, trucem, taciturnum, fugitantem lucis, & humani conſortii: nemo, qui illum vidiffet prius, iam agnoſceret. *Nu.* O miſerum adoleſcentem: unde id mali? *Tur.* Ex amore. *Nu.* At unde amor? *Tur.* Quantum ex oratione tabellarii potui colligere, reliquerat ſeria, & ſolida ſtudia dederat ſeſe totum poetis laſcivis, Latinis, & linguæ vulgaris: inde prima animi præparatio: ut, ſi qua ignis ſcintilla in illum incideret fomittem, quantumlibet exigua, ſubito inflammaretur velut ſtupa: tradide-

rat se somno , & otio. *Nu.* Quid
 necesse habes plures , aut maiores
 causas amandi commemorare ? *Tur.*
 Nunc insanit , ambulat plerumque
 solus ; semper autem vel tacitus,
 vel cantillans aliquid , & modulans,
 scribit versus sermone vernaculo. *Nu.*
 Scilicet

Quos legat ipsa Lychoris 6.

Gra O Christe , averte ab animis
 nostris tam perniciosum morbum.
Tur. Nisi me ingenium Clodii fallit,
 recipiet se aliquando ille ad frugem
 meliorem : peregrinatur animus eius
 in nequitia , non habitat. *Gra.* Et
 ille alter quas mercaturas exercet ?
Tur. Misit ad patrem epistolam , fle-
 biliter conscriptam , de misera con-
 ditione studiorum , quam , quod
 esset apertilis 7; legit ipse tabellarius.
 Pater , homo crassæ Minervæ , trans-
 tulit eum à chartis ad lanas , pan-
 nos , glassum , piper , gingiber , cin-
 namum. Nunc ille succinctus braceas,
 mire diligens , & sedulus in aroma-
 taria taberna , vocat adventores , ex-
 cipit blandus , scandit , descendit per
 scalas infestissimas , perfert suas mer-
 ces,

ces, vertit, invertit, mentitur, peierat: omnia sunt illi leviora, quam studere. *Nu.* A puero novi illum attentum ad rem, & delectari nummulis, itaque potiore habuit nummationem, quam litteraturam, & vile lucrum anteposuit excellentiæ eruditionis: aliquando poenitebit eum. *Tur.* Sed sero. *Nu.* Indubie provideat, ne accadat sibi, quod suo consobrino. *Tur.* Cui? *Nu.* Antronio in Angiportu pomorum, ad tres graculos. Non audisti illum superiore anno decoxisse? *Grac.* Quid decoxit, quæso? est ne hoc tantum malum? an non quotidie id fit in culinis omnibus? *Tur.* Decoxit rem. *Grac.* Quam rem? *Tur.* Alienam, & 8* conturbavit. *Grac.* Nihilne reddidit creditoribus? *Tur.* Ex compactione, nam receperat se in asylum, untias ternas ex libris singulis. *Grac.* Hoc vocas tu decoquere? cum nihil sit crudius: sed, quomodo amisit? *Tur.* Audi equidem nuper de patre: non satis tamen intellexi: narrabat pater, eum fecisse versuras damnosissimas, quæ degluberunt eum: &

de-

devorarunt usque ad ossa. *Grac.* Quid rei est versura? quid deglubere? *Tur.* Ne ego quidem novi: credo esse aliquid de furibus. *Nu.* Vides illum, obesum? quem putes vix se posse commovere, petaurista 9 est, & funambululus. *Grac.* Ah, tace, rem nar- ras incredibilem. *Sur.* Non ipse quidem suo corpore, sed calicibus. *Gra.* Afferebat aliquid aliud novi tabel- larius de nostris sodalibus? *Tur.* Etiam de Hermogene, qui in omni nostro certamine semper ferebat primas: is, admirabili mutatione, ex ingeniosissimo, & (ut ætas fe- rebat) doctissimo, repente factus est tardissimus, & rudissimus. *Nu.* Ta- le quidam sæpe vidi accidere in quibusdam acutulis. *Bam.* Aiunt, id fieri, cum ingenii acumen non est solidum: ut in scalpellis, quorum acies facile retunditur, præsertim si quid secet paullo durius. *Grac.* Quid, est ne acies in ingenio, sicut in ferro? *Bam.* Nes- cio: ferrum sæpe vidi, ingenium numquam vidi. *Nu.* Quid factum est adolescenti illi pagano, qui su-
pe-

periore mense exhibuit nobis prandium adventorium 10, refertum deliciis rusticis, ad quem à fuga retrahendum præceptor miserat quatuor fugitivarios 11? & erat formosulus. *Tur.* Venuustus asinus. Puella amanuensis 12 amittæ meæ, quæ puella est illi soror patruelis, convenit illum nuper in pago suo nudo capite, impexum, horridum sentum, cum gallicis 13, & tunica villosa 14 levidensia, vendentem in trivio quodam chartaceas imagines, & tabellas elementarias, cantantem cantiones novas in circulis. *Gr.* Oportet illum esse ortum claro sanguine. *Tur.* Qui istuc? *Gr.* Quoniam pater eius est de genere Coclitum. *Nu.* Non tam id arguit nobilem virum, quam bonum iaculatorem: collimabit 15 facile. *Tur.* Aut fabrum tignarium, qui oculo rubricam dirigit uno. *Nu.* Numquam placuit mihi ille puer, nec dederat mihi significationem aliquam virtutis. *Gr.* Quid ita? *Nu.* Quia nec amabat studia, nec præceptorem reverebatur, quod est

est perditioni animi argumentum evidentissimum: & senes irridebat, & calamitosos subsannabat. Sed, quis est iste sericatus, torquatus, bracteatus auro? *Gr.* Ex genere clarissimo, matrem habet nobilissimam, & fecundissimam. *Nu.* Quam? *Gra.* Terram: & vix credas, quas semper faciat delicias, dicas puerulum in cunis adhuc, & crepundiis vagientem. *Nu.* Atqui lanugo illi incipit iam per malas serpere. *Bam.* Hem, observator venit, expedite libros, explicate, incipite evolvere. *Gra.* Nec fuit his multis hebdomadibus observator magis curiosus, & qui tam gauderet deferendis ad magistrum criminibus. *Bam.* Utinam saltem nos veræ culpæ reos ageret: sed calumniatur plerumque. *Nu.*

*Hic murus abeneus esto,
Nil conscire sibi, nulla pallescere
culpa* 16.

Sed quiescite, ego illum statim hinc fugabo. *Obser.* Quid tu dicis, Vacua? Quid tu, Vatrax? *Obser.* Quid tu, Vatrachomyomachia? sed, ioco,

co, ameto, quid hic agitur? Nu.
 Quid ageretur? quod inter bonos
 scholasticos, & studiosos: legitur,
 ediscitur, disputatur. Dic, fodes,
 capitulum lepidissimum, quid est
 apud Virg. 17 *Transversa tuentibus*
hirquis? Obs. Benefacitis: pergite
 studere, ut bonæ indolis adolescen-
 tes decet: mihi aliud nunc est ne-
 gotii: vos valebitis. Nu. Satis nu-
 gatum est: revertamur ad ludum
 sed prius relegamus, quæ præcep-
 tor explicavit, tum ut discamus,
 tum, ut illi placeamus, & nos ap-
 probemus: quod cuique nostrum
 debet esse in votis, non minus
 quam patri.

1 Virgil. 2 Georg. 2. *Picatissimis,*
i. pice maxime illitis. 3 *Causia,* est
pileus adversus æstum. 4 *Compositos,*
ita ut cadant ut ipse vult. 5 Mar-
 tial. libro 2. 6 Virg. Ecl. decima.
 7 *Apertiles,* quæ aperiri possit in-
 tegre. 8 * *Conturbavit, rationes,* sci-
 licet, nolens solvere creditoribus. 9
Petaurista. i. qui saltibus, vel Sce-
 nis

52 Iter & Equus.
 nis leviorib. movetur. 10 Prandium ad-
 ventorium, pro suo felici adventu. 11
 Fugitivarii, qui retrahunt servos à
 fuga. 12 Amanuensis, quam hera
 habet semper sibi paratam ad manum.
 13 Gallica, lignei. 14 Villosa, le-
 vidensa, crassa, qualis est Frisia. 15
 Collimabit, attinget scopum. 16 Hora.
 ep. 1. lib. 1. 174. Ecl.

ITER, ET EQUUS.

Misippus, Philippus, Misospudus,
 Planetes, Puer, Rusticus.

Phil. Vultisne proficiscamur ani-
 mi gratia Boloniam, quæ est ad
 Sequanam? Misip. & Misosp. Nihil
 malumus, die præsertim fereno, &
 à ventis silenti, tum etiam in
 nostro pædagogio feriato. Phil. Cur
 non est vobis operarius? Misosp.
 Quia Pandulphus madefactus est
 hodie ingenti prandio magistros om-
 nes, in honorem laureæ suæ ma-
 gistralis. Planet. Vah, quantum po-
 tabitur. Misosp. Multo plus sitietur.

Mi-

Misip. Ego habeo asturconem 1.

Philip. Et ego, & Planetes vehemur rheda: reliqui, si videtur, vel pedestres sequentur nos, vel vi brachiorum agent cymbam contra cursum amnis. *Planet.* Immo equis trahetur.

Misosp. Ut erit cordi: nam nobis pedestre iter magis placet.

Philip. Eia, puer, fræna equum meum, & interne. Quid, malum, manno 2 indis lupatum? orna potius frænulo illo levi cum bul-

lis. *Puer.* Hui, nec oream 3 habet, nec aureas 4.

Philip. Si scirem, quis fregisset, ego illi frangerem.

Misip. Quid tu nunc dices, concitatus? *Philip.* Panem in cœna.

Accipe, unde poteris, accommodato. *Puer.* Scilicet in mediis pæda-

gogiis quæris tu, vel equos, vel equorum ornamenta. *Philip.* Sup-

ple igitur, quæ defunt, ex hoc fune. *Puer.* Erit deforme. *Philip.* Abi,

insane, quis videbit extra urbem? *Puer.* Antilena 5 est dissuta. *Phil.*

Sarcias ligula adstrictoria aliqua. *Pa.* Non habet postilenam 6. *Philip.*

Nec est opus. *Pl.* Magnum equitem,

tem , & exercitatum : delabetur
ephippium ad collum , & effundet
te equus supra caput. *Phil.* Quid ad
me ? lutosa est magis via , quam
lapidosa : inficiar cæno , non cruen-
tabor. Sed , si hæc omnia apparan-
da , non hinc discedemus ante ves-
perum : adduc equum qualicum-
que ornatu. *Puer.* Paratus est , conf-
cende : ah , quid agis , pedem dex-
trum ponis priorem in stapeda ?
Philip. Utrum ergo ? *Puer.* Sinistrum ,
& habenas sinistra manu rege : dex-
tera cape hanc virgulam , quæ erit
pro calcaribus. *Phil.* Non indigeo :
calcanei erunt mihi vice calcarium.
Puer. Iubellium Tauream 7 vide-
tis , aut , qui cum hoc est congres-
sus , Asellum 8 . *Phil.* Apage his-
torias in procinctu : ubi reliqui ?
Puer. Ite , ego comitabor vos pe-
dester. *Misip.* O equum , molef-
tissimum succussatorem , ossa mihi
omnia contuderit , priusquam per-
veniamus in opidulum. *Phi.* Quid ,
malum , est stratum istud tuum ?
clitella 9 est ut puto. *Mis.* Paullo
minus. *Phi.* Quanti , quanti ? *Mis.*
Num-

Nummis Turonensibus quatuordecim. *Phi.* Equum ipsam cum suo victu & vestitu tantum non emerim: nec videtur mihi equus vector: nec ephippiarius, sed iumentum clitelarium, & iugale, aut dossuale 10: animadvertite, quæso, ut passim cespitat? vel in chartam, aut latum culmum impingeret. *Mis.* Quid tu de eo dicis? pullus est adhuc. Sed garrias, quæ voles: vides, tu hunc equum? is, qualis qualis est, me vehet, aut ego illum. *Pu.* Ungulam habet tenerrimam miser. *Phi.* Quid admonuit te tam accurate unoculus 11, cum tibi eum interneret? *Mis.* Rogavit verbis amantissimis, ne duo infideremus equo, alter in strato, alter super clunes, & ut in equili diligenter ei substernerem 12. *Pu.* Nimirum eget missellus, qui latera habet nudata carne. *Phi.* Quid agitis vos? non ascenditis in rhedam? *Pia.* Probe mones: rhedarius petit nunc altero tanto plus, quam quanti eramus pacti. *Phi.* Cum rhedariis est vobis res, & cum navicatoribus: facile con-

ficietis omnia, & ex animi sententia: genus hominum est mite, mansuetum, come, urbanum, pium. Rhedarii sunt fœx terræ, naviculatores fœx maris: date illi dimidium eius, quod plus poscit. *Pu.* Quotam esse iam horam censetis? *Phi.* Ex Sole conicio esse ultra decimam. *Pu.* Appetit iam meridies. *Phi.* Ita ne? heus, Misippe, eamus; sequatur, qui poterit: invenient nos ad Galerum purpureum: ea est taberna diverforia sita contra regiam pyramidem, non procul à domo Curionis. *Mis.* Qua egrediemur? *Phi.* Per portam Marcellinam, ad dextram, simplici via, & directa. *Mis.* Immo teneamus hanc semitam, via iucunda, & placida. *Phi.* Minime vero: nihil commodius, ac tutius, quam via regia: nam transversis itineribus amitemus comites; præsertim quod trames ille, nisi me fallit memoria, est valde sinuosus, & ambagiosus. *Mis.* Qui sunt isti hastati? videntur milites ex istis mercenariis. *Phi.* Quid agendum? *Mis.* Revertamur,
ne

ne nos spolient. *Phi.* Progrediamur:
nam facile evademus eos cursu equo-
rum per campos. *Mis.* Quid, si
gestent tormenta 14 manuarum? *Phi.*
Nihil tale cerno, sed solas sarissas
15. *Mis.* Accede propius, puer. *Pu.*
Quid rei est? *Mis.* Non tu vides
illos Germanos? *Pu.* Quos? *Mis.*
Illos huc venientes adversus nos.
Pu. Plane sunt Germani, sed Pari-
sienses, rustici duo cum suis bacu-
lis. *Mis.* Profecto ita est: bene sit
tibi: animam mihi, & vitam red-
didisti. Sed, ubi Misospudus, &
Planetes? *Pu.* Rhedarius iratus quod
non, quantum postulaverit, acci-
piat, duxit eos via salebrosa: equi,
dum magna enituntur vi, rotas in
alto cœno hærentes extrahere, te-
monem, & helcia 16 confregerunt:
tum canthi 17 revulsi sunt cum
clavis, & ipse rotam sufflaminave-
rat imprudens, bili excæcatus; nunc
ea reficit stomachabundus, & con-
vicians divis omnibus, Vectores
quoque diris devovens atrocissimis.
Phi. Quæ capiti illius sint. *Pu.* Pu-
to eos, rheda relicta, transituros

in

in farracum, quod sine onere habet iter Boloniam. Glaucus, & Diomedes ingressi erant in scapham quandam; sed nautæ negant, se hoc vento posse remis, aut contis agere navigium: equos helciarios 18 narrant omnes esse occupatos, nescio qua materia vehenda; ita nondum religarunt prymnesium 19. *Phi.* De naulo nihil novi? *pla.* Nihil prorsum. *Phi.* Mirum est: sed coniiicio, quid futurum sit: non pervenient illi Boloniam ante serum diei. *Mis.* Quid tum? Sumemus diem crastinum totum ad reficiendum animum. Adspice, ut fluviolus ille leniter labitur; aquæ plane crySTALLINÆ inter scrupos aureos, quam iucundum murmur? Audis lusciniolam, & carduelem? Profecto territorium hoc Parisiense amoenissimum est. *Phi.* Quod spectaculum potest esse huic par? quam placido agmine fluit Sequana? ut fertur navicula illa plenis sinibus, & secundo vento? mirifice his omnibus redintegrantur animi: ò pratum miro artificio vestitum! *Mis.* Nempe

ab admirabili artifice. *Phi.* Quem suavem odorem eructat! *Mis.* Hac, hac, ad sinistram flectito, ut vi-
tes coenum tenacissimum, in quo gradarius 20 tuus statim unguem amitteret. Quam contrarius hic campus suo vicino oblitus, squalidus, cariosus, horrens petris, & spinis armatus? *Pu.* Non vides esse agrum ruderatum ex villæ ruinis? & alioqui frumentarius est. Hyber-
no pulvere, verno luto, magna farra, Camille, metes. 21 *Phi.* Quæ-
so, cantilla versus aliquot, ut so-
les. *Mis.* Placet.

*-Felix ille animi, divisque similli-
mus ipsis,*

*Quem non mendaci resplendens glo-
ria fuco*

*Sollicitat, non fastosi mala gaudia
luxus:*

*Sed tacitos sinit ire dies, & pau-
pere cultu.*

*Exigit innocuæ tranquilla silentia
vitæ.*

Phi. Versus facetissimos, & gravis-
simos: cuius quæso sunt? *Mis.* Non
agnosti? *Phi.* Non. *Mis.* Angeli Po-

litiani. 22 *Phi.* Vetusiores putavi,
& habent gratiam antiquitatis. Sus-
picor nos decerrasse. *Mis.* Heus bo-
ne vir, qua itur Bononiam? *Rust.*
Aberrastis: obvertite cantheria 23
vestra ad bivium illud, & tenete
viam, quam rodit flumen, ea vos
non sinet falli: recta est, & sim-
plex usque ad vetustam quercum,
inde ad manum hanc vos præcipi-
tatote. *Mis.* Habemus gratiam. *Rust.*
Ducat vos Deus. *Mis.* Mallem cur-
rere, quam sic ab equo isto con-
cuti. *Phi.* Tanto cœnabis avidius.
Mis. Immo non potero cœnare de-
lassatus, & confractus toto corpo-
re: citius quæram de lecto, quam
de mensa. *Phi.* Sede coniunctis cru-
ribus, non divaricatis: 24 minus
senties laborem. *Mis.* Hoc est fœmi-
narum, & facerem, nisi metue-
rem derisus, & sannas prætereun-
tium. *Pu.* Siste parumper, Philip-
pe, dum hic faber ferrarius calcea-
rit asturconem tuum, cui excussa
est solea dextri pedis. *Mis.* Quin
potius moremur hic, ut, clauso
diversorio sub dio dormiamus. *Phi.*

Quid

Quid tum? in aperto mundo, an non id præstabilius, quam in clauso, gravius esset, quod incoenes.

1 Asturco equus, ab Asturia, oppido Hispaniæ sic dictus pedestre, idem quod terrestre. 2 Mannus, id est parvus mulus. 3. Orea, corrigia, quæ est sub ore. 4 Aurea, corrigia ad aures. 5 Antilena, est lorum ante pectus. 6 Postilena, lorum ab strato ad caudam. 7 Iubellius Taurea, Campanorum longe fortissimus eques. 8 Claudius Asellus, civis Romanus. 9 Clitella, vulgo baste, ò albarda. 10 Dossuale, quod dorso aliquid portat: antiqui dorsum dicebant doffum, ut Varro docet. 11 Unoculus, quem supra vocavit luscum. 12 Substernerem, paleam ad cubandum. 13 Curio, est sacerdos, qui præest parochiæ Curatus vulgo. 14 Tormenta manuarum sclopeta vocant. 15 Sarisse, hasta prælonga, ita à Macedonibus vocata. 16 Helcium, quod est traho, valet spartum funis, quo pectori equorum adnexo trabuntur onera. 17 Chantus, ferrum, quo

superficies rota vincitur. 18 Equi
helciarii, qui trahunt navigium, aut
similia. 19 Prymnesium, funis est,
quo naviculae terrae alligantur. 20
Gradarius equus, qui sine succussa-
tione molliter incedit. 21 Virg. I.
Georg. 22 In Rustico, circa initium.
23 Cantheria, idest equos castratos.
24 Non divaricatis, hoc est coniunctis
cruribus.

SCRIPTIO.

Manricus, & Mendoza, Puer,
Magister.

MAn. Affuisti hodie, cum ille
haberet orationem de utili-
tatibus scribendi? Men. Ubinam?
Man. In auditorio Antonii Nebrif-
fensis. Men. Minime vero: sed tu
recense, si qua hæserant memoriæ.
Man. Quid ego recenseam? dixit
tam multa, ut omnia prope exci-
derint. Men. Ergo coniugit tibi,
quod de vasis angusti orificii Quin-
tilianus i dicit, quod superfluum
hu-

humoris copiam respuunt: sensim si
instilles, recipiunt. Sed nihil reti-
nuisti penitus? *Man.* Propemodum
nihil. *Men.* Aliquid igitur. *Man.* Per-
pusillum. *Men.* Isthuc ipsum perpu-
sillum fac mihi etiam commune.
Man. Primum omnium aiebat esse
perquam admirabile, tantam varie-
tatem humanarum vocum paucis
potuisse litteris comprehendere: dein-
de amicos absentes posse inter se
beneficio litterarum colloqui. Ad-
debat, nihil esse visum admirabi-
lius apud insulas istas à regibus nos-
tris recens inventas, unde aurum
affertur, quam posse inter se homi-
nes aperire, quæ sentiant, tanto
intervallo regionum missa chartula
aliqua maculis nigris distincta. Ro-
gabant enim, an papyrus sciret lo-
qui. Hæc ille, & alia permulta,
quæ sum oblitus. *Men.* Quandiu di-
xit? *Man.* Horas duas. *Men.* Ex
tam longa oratione, tam paucula
mandasti memoriæ? *Ma.* Mandavi
quidem memoriæ, sed ea noluit
retinere. *Men.* Plane dolium habes
filiarum Danaï. *Man.* Immo excepi

scribro, non dolio. *Men.* Accersamus aliquem, qui tibi ea, quæ ille dixit, redigat in memoriam. *Man.* Mane tamen: nam aliud quiddam cogitatione quæro: teneo. *Men.* Eloquere tandem: cur non excipibas penna? *Man.* Non erat ad manum. *Men.* Ne pugillares quidem? *Man.* Ne pugillares quidem. *Men.* Exprime hoc tandem. *Man.* Aufugit iam: tu excusisti menti, tam odiose interpellando. *Men.* Hui, tam cito? *Man.* Rediit in memoriam. Ex auctoritate nescio cuius scriptoris affirmabat, nihil esse ad magnam eruditionem compendiosius, quam probe, ac celeriter pingere. *Men.* Quis est auctor? *Man.* Nomen sæpe audiui, sed memoria effluxit. *Men.* Ut alia: sed huic præcepto non paret vulgus nostræ nobilitatis: quæ pulchrum, & decorum sibi esse ducit, nescire litteras formare: dicas scarificationem esse gallinarum, &, nisi præmonitus sis, cuius sit manus, numquam divinaris. *Man.* Et ea de causa vides, quam crassi sint homines, quam
amen-

amentes, & opinionibus corruptis-
simis. *Men.* Quo modo sunt vulgus,
si nobiles? an non hæc multum in-
ter se distant? *Man.* Quia vulgus
non vestibus, & possessionibus dis-
tinguitur, sed vita, & iudicio de
rebus integro. *Men.* Via ergo, ut
nos à vulgari ista inscientia vindi-
cemus? tradamus nos huic exerci-
tamento. *Man.* Nescio quo pacto
naturale est mihi, distorte, inæ-
qualiter, perturbate exarare litte-
ras. *Men.* Hoc habes nobilitatis
exerceas te: nam assuefactio muta-
bit, quod naturale esse dicis. *Man.*
Sed, ubi is habet? *Men.* Ex me
tu id quæris? qui nec audiui ho-
minem, nec vidi, cum ipse eum
audieris: tu, quantum intelligo,
velles omnia ingeri tibi præman-
sa in os. *Man.* Nunc commemini: aie-
bat sibi domum conductam iuxta
ædem DD. Iusti, & Pastoris. *Men.*
Est ergo vicinus vester: eamus.
Man. Heus, puer, ubi est magis-
ter? *Pu.* In illo conclavi. *Men.* Quid
agit? *Pu.* Docet quosdam. *Man.*
Significa illi, adstare hic præ fori-
bus,

bus, qui huc etiam veniunt, ut ab eo doceantur. *Mag.* Qui sunt pueri isti? quid petunt? *Pu.* Te cupiunt conventum. *Mag.* Admitte eos ad me recta. *Man. & Men.* Optamus tibi salutem, & omnia prospera, Magister. *Mag.* Et ego vicissim vobis felicem huc ingressum. Sospitet vos CHRISTUS: quid est? quid vultis? *Man.* Doceri abs te artem istam, quam profiteri, si modo vacat, & si vis. *Mag.* Profecto oportet vos esse pueros honestissime educatos, qui, & sic loquamini, & tam modesto sitis ore. Nunc vero magis, cum tota facie suffudit se vobis rubor, confidite, filii: nam iste est color virtutis: qui vocamini? *Man.* Manricus, & Mendoza. *Mag.* Nomina ipsa testantur ingenuam educationem, & generosos animos. Ita demum eritis vere nobiles, si iis artibus excolatis animos, quæ maximè sunt dignissimæ claris natalibus: quanto magis sapitis vos, quam multitudo ista nobilitatis, qui eo se habitum iri generosiores sperant, quo imperitius.

pin-

pingant litteras. Sed minime est hoc mirandum : quandoquidem persuasio hæc dementiam nobilitatis iampridem invasit, nihil esse abiectius, aut vilius, quam aliquid scire. Ergo videre est, illos epistolis à librariis suis compositis subscribentes, id quod legi nullo pacto potest, ne scias, à quo tibi epistola mittatur, nisi sit à tabellario prædictum, aut signum agnoscas. *Man.* Id modo ego, & Mendoza quærebamur. *Mag.* Sed venitis huc armati? *Man.* Minime vero bone præceptor : vapularemus à vestris pædagogis, si ausi essemus arma hac ætate, vel adspicere, nedum tangere. *Mag.* Ah, ah, non loquor de armis crudelitatis, sed de istis scriptoriis, quæ ad præsentem rem faciunt. Habetis thecam pennariam cum pennis? *Men.* Quid est rei theca pennaria? an ea, quam nos calamariam nominamus? *Mag.* Ea ipsa: nam antiquissimi homines solebant stylis scribere: quibus successerunt calamus, & potissimum Milotici. Agaren, si quos vidisti, harundinibus

scribunt à dextra in sinistram, sicut omnes pene ad orientem nationes: Europa, Græcos secuta, contra à sinistra in dextram. *Man.* Etiam Latini? *Mag.* Latini quoque filii, sed hi à Græcis habent originem, & olim veteres Latini scribebant in membrana deletili, quæ vocabatur Palimpsestos: 2. tum una tantum facie: nam qui utrinque erant libri conscripti, epistographi dicebantur: qualis fuit Orestes ille iuvenalis, 3. scriptus & in tergo, nec dum finitus. Sed hæc alias. Nunc ea, quæ instant. Anserinis rennis scribimus, aliqui gallinaceis. Vestrae istæ sunt egregie habiles: nam sunt caudæ amplæ, & nitidæ, & firmæ: detrahite plumulas scalpello, & detruncate aliquid è cauda: tum eradite, si quam habent scabriciem: nam lævigatæ fiunt aptiores. *Man.* Numquam ego gero nisi deplumatas, & nitidas: sed institutor meus docuit me eas leves facere saliva, & affricatione adversum tunicam, vel feminicruralia. *Mag.* Præfens consilium. *Men.* Doce-

nos aptare pennas. *Mag.* Primum omnium rescindetis utrinque caput, ut fiat bifurcata, tum in superiore parte incisuram facite scalpello sensim ducto, quæ crena vocatur: hinc æquate duos illos pedunculos, seu mavultis nominare cruscula, ita tamen, ut altius sit dextrum, in quod penna scribendo incumbit, id tamen discrimen vix perceptibile oportet esse. Pennam, si firmitus vis chartæ imprimere, tribus digitis teneto: sin celerius duobus, pollice, & indice, more Italico. Nam medius inhibet magis cursum, & moderatur, ne se immodice effundat, quam adiuvat. *Mag.* Profer atramentarium. *Men.* Hem, cornu atramentarium elapsum est mihi venienti. *Mag.* Puer, profer ampullam illam atramentariam: ex ea effundemus in hoc mortariolum plumbeum. *Men.* Sine penniculo? *Mag.* Ita haurias penna liquidius, & commodius, nam in gossipio, vel filo bombycini, aut lini, eum pennam intingis, adhæret semper crenæ fibra aliqua, vel flocculus, in quo

detrahendo sit mora scriptioni: aut, si non detrahas, lituras verius effingas, quam litteras. *Men.* Ego ex sodalium consilio linteolum Melitense indo, aut bombycinum læve, ac tenue. *Mag.* Istud vere est satius. Cæterum multo præstat, solum atramentum infundere in mortariolo quidem fixo: nam, quod circum gestandum est, huic omnino opus est penniculo. Cæterum habetis chartam? *Men.* Hanc. *Mag.* Asperam admodum, & quæ pennam remoretur, ne inoffense decurrat, quod est studiis noxium. Nam dum luctaris cum scabricie chartæ, elaborantur multa ex iis, quæ scribenda cogitaveras. Hoc genus chartæ amplæ, densæ, duræ, scabræ librariis relinquite: quæ ideo libraria nuncupatur, quod ex eis fiant ad diuturnitatem libri: nec illam quotidiano usui paraveris grandem, augustanam, sive imperialem, quæ de rebus sacris hieratica nominatur: quales videtis in libris sacrarum ædium: acquirite vobis chartam epistolarem, quæ ex Italia affertur.

optima, tenuissima, & firma: vel
vulgarem illam, quam ex Gallia
important, quam passim invenie-
tis venalem in singulos codices num-
mis octonis plus minus: dabitur
vobis pro corollario philura una,
aut altera chartæ emporeticæ, quam
bibulam dicimus. *Men.* Quæ est
horum nominum ratio? nam sæpe
dubitavi. *Mag.* Emporetica de Græ-
co venit, ab involvendis merci-
bus; & Bibula, quod atramen-
tum absorbeat: ita non erit vo-
bis opus furfuribus, aut sabulo,
vel pulvere de pariete eraso. Sed
omnium optimum est, cum per se
litteræ exsiccantur; eo enim mo-
do diuturniores fiunt. Proderit ta-
men emporetica, quam sub ma-
num extendatis, ne sudores, aut
sordibus maculetis papyri cando-
rem. *Man.* Cedo iam nobis, si vi-
detur, exemplar. *Man.* Primum
abecedarium, deinde syllabatim,
tum verba coniuncta, ad hunc mo-
dum: Disce puer, quibus fias fa-
pienior, & proinde melior. Vo-
ces sunt animorum signa inter præ-
sen-

sentēs , litteræ inter absentes. Hæc
effingite , & redite huc à prandio:
vel cras , ut scripturam vestram
emendem. *Man.* Faciemus , interea
commendamus te. **CHRISTO.**

Mag. Et ego vos eidem. *Men.* Se-
deamus , ut absque interventu so-
daliū , & interpellatione medite-
mur , quæ à magistro hoc accepi-
mus. *Man.* Placet mihi : ita fiat.

Men. Ventum est , quo volebamus.

Afsideamus in his faxis. *Man.* Etiam ,

sed adversis à Sole. *Men.* Mutua

mihi dimidium chartæ folium , quod

reddam cras. *Man.* Sufficit tibi hoc

frustulum. *Men.* Hui , non capiet

sex versus , ex meis præsertim. *Man.*

Scribe in utraque facie , & duc

versus densiores : quid necesse ha-

bes tam magna interstitia relinque-

re ? *Men.* Ego ne ? vix intervallum

est ullum : nam litteræ sese utrin-

que attingunt , præsertim , quæ

longos habent apices , aut pedes ,

ut b , & p : sed , quid tu ? iam

ne duos versus exarasti ? & quidem

eleganter , nisi quod sunt pravi.

Man. Scribe tu seorsum , & tace.

Men.

Men. Enimvero penna, & atramento hoc scribi nullo pacto potest.

Man. Quid ita? *Men.* Non cernis, ut penna respergit chartam atramento extra litteras? *Man.* At atramentum meum adeo est crassum, ut limum esse credas: adspice, amabo, ut hæret in summa crena, nec ad characteres formandos defluit.

Quin igitur utrique incommodo medemur, tu de cuspidibus pennæ rescinde scalpello, quod atramentum comode colligat in litteras: ego in atramentarium, quod sit atramentum liquidius, instillabo guttas aquæ aliquot. *Men.* Immerito potius. *Man.* Oh ne lotium? scætebit atramentum ipsum & quidquid scripseris: nec facile deinceps odorem hunc elueris: è penniculo optimum esset acetum, si haberes ad manum: nam hoc vi sua statim disrarat densum atramentum.

Men. Verum: sed periculum est, ne acrimonia sua chartam penetret.

Man. Nihil tale metuas: hæc charta maxime omnium continet atramentum, ne effluat. *Men.* Extre-

mæ

mæ huius tuæ chartæ oræ inæqua-
les sunt, rugatæ, & asperæ. *Man.*
Demarginato chartam aliquantum
forficibus: nam hoc est etiam ele-
gantius: aut citra eam asperitatem
scribendo subsiste. Tibi semper le-
vissimæ offensiones satis magno im-
pedimento sunt, ne pergas: sed
quidquid est in manibus, abiicias
illico. *Men.* Redeamus iam ad præ-
ceptorem. *Man.* Videtur tibi tem-
pus? *Men.* Metuo, ne præterierit
iam tempus, nam solet mature cœ-
nare. *Man.* Eamus: ingredi tu
prior, qui habes minus cordis. *Men.*
Immo tu potius, cui minus fron-
tis. *Man.* Vide, ne quis ab illo
exeat, qui deprehendat hic nos io-
cantes, & lascivientes. Pulsemus fo-
res annulo, etsi patent: nam hoc
fuerit urbanus. At at. *Pu.* Quis
istic? recta introeas, quisquis es.
Man. Nos sumus: ubi est institu-
tor? *Pu.* In conclavi. *Men.* Omnia
sint tibi fausta, præceptor. *Mag.*
Feliciter veneritis. *Men.* Effinximus
quinq̃ies, aut sexies tum exem-
plar in eadem charta, referimus
hoc.

hoc opus nostrum ad te, emendandum. *Mag.* Recte facitis. Ostendite : posthac relinquire maiorem intercapedinem versuum, ut sit ubi ego possim corrigere vestra errata ad emendationem. Hæ litteræ sunt admodum inæquales, quod est in scribendo fœdum. Animadvertite, quanto n, maius est quam e, & c, quam orbis huius p? nam litterarum corpora omnia oportet esse æqualia. *Men.* Quid, quæso, vocas corpora? *Mag.* Media in litteris, præter apiculos, & pedunculos, si quos habent: apices habent b, & l: pedes p & q. Iam in eodem m, crura sunt imparia: primum brevius est medio, & nimis magnam caudam trahit sicuti & illud a: nec satis imprimitis penam chartæ, vix hæret atramentum, nec dignoscas, quæ sint elementa. Quod litteras has transformare tentaris in alias, erasis particulis cuspide scalpelli, magis deturpasti scripturam: satius fuisset, tenuem lituram inducere, tum & quod superest verbis in fine versus

sus transferre in caput sequentis,
 modo integræ sint semper syllabæ,
 quas secari non patitur lex latinæ
 scriptiois. Augustum Cæsarem pro-
 dunt memoriæ non solitum verba
 dividere, nec ab extrema parte ver-
 suum abundantes litteras in alte ram
 transferre, sed ibidem statim subii-
 cere, & circumducere. *Man.* Nos
 id libenter imitabimur, quoniam
 exemplum est regis. *Mag.* Recte fa-
 citis, quomodo enim aliter appro-
 baretis vos, ex illius esse fatos san-
 guine? Sed, ne coniungatis om-
 nes litteras, nec omnes separetis.
 Sunt, quæ vinciri inter se postu-
 lent, ut caudatæ cum aliis, velut
 a, l, u: item hastatæ ut f, & t.
 Sunt, quæ recusent, nempe orbi-
 culatæ, p, o, b. Quantum pote-
 ritis, recto capite scribite: nam in-
 flexo, atque incumbenti, deffluunt
 humores ad frontem, & oculos:
 unde morbi nascuntur multi, &
 videndi imbecillitas. Accipite alte-
 rum exemplar, quod exprimatis.
 Deo propitio. 5

*Sed propera, nec te venturas differ
 in horas.*

Qui

Qui non est hodie, cras minus ap-
tus erit. Et aliud:

Currant verba licet, manus est ve-
locior illis:

Nondum lingua suum, dextra per-
egit opus.

Men. Visne etiam, ut lituram hanc
reddamus? Mag. Lituram sane,
modo & alia probe exarata. Men.
Interea optamus te bellissime va-
lere.

1 Lib. 1. c. 2. circa fi. 2 Palimp-
sestos: i: charta deletilis. 3 Sat. 1.
4. Bombycinum, tasetan. vulgo. 5.
Ovid. 1. de rem. Amo.

VESTITUS, ET DEAMBULA- tio matutina.

Bellinus, Maluenda, Ioannius,
Gomezulus.

MAl. Nempe hæc assidue? iam
clarum mane fenestras in-
trat: Stertimus indomitum quod
despumare Falernum sufficiat. 1
Bel.

Bel. Apparet profecto insanire te: nam alioqui nec tam multo maneres expectatus, nec versus funderes, & quidem satyricos, quo manifestius rabiem tuam patefacias.

Mal. Accipe ergo epigrammatarios, & edentulos, & fallios:

*Surgite, iam pueris vendit ientacula
pistor,*

Cristataque sonant undique lucis aves.

Bel. Istud de ientaculo citius mihi somnum excuteret, quam clamores tui.

Mal. Festivissime nugator, precor tibi felicem hunc diem.

Bel. Et ego tibi faustam noctem, & bonum cerebrum, ut simul & dormire possis, & soluta

oratione loqui.

Mal. Quæso te, serio responde, si modo serio potes umquam loqui: quam horam censes nunc esse?

Bel. Medium noctis, vel plus paullulum.

Mal. In quo horologio?

Bel. In meo domestico.

Mal. Ubi tandem est tuum horologium domesticum?

tu ut horologium umquam habueris, aut inspexeris, cui omnis hora est semper dormiendi, edendi, ludendi:

stu-

Studendi vero numquam? *Bel.* At-
qui hic ego habeo horologium me-
cum. *Mal.* Ubi? ostende. *Bel.* In
meis oculis: vide, ut nulla vi ape-
riri possint: obdormi rursus obse-
cro, aut certe tace. *Mal.* Quid,
malum, est carolis hæc, seu vo-
rius lethargus, & mors quædam?
quamdiu putas nos iam dormisse?
Bel. Horas duas, vel ad summum
tres. *Mal.* Tres ternas. *Bel.* Qui
fieri istud potest? *Mal.* Gomezule,
i curriculo ad solarium Francisca-
norum, & contemplare, quota sit
hora. *Bel.* Apage solarium, cum
Sol nondum sit ortus. *Mal.* Ortus
vero? aperi fenestram istam vitream,
heus tu, puer, ut verberet Sol
huius oculos suis radiis, plena sunt
iam Sole omnia, & umbræ mino-
res. *Bel.* Quid tibi est rei cum or-
tu Solis, & Occasu? sine illam
priorem te surgere cuius maius est
conficiendum iter diurnum. Go-
mezule, cursim contendito ad D.
Petri, ibi adspicito, & in horolo-
gio machinali, quæ sit hora, &
in gnomone. *Gom.* Utrumque sum.

intuitus: in solario parum abest
 umbra à secunda linea, in horolo-
 gio digitus indicat horam, paullo
 plus quintam. *Bel.* Quid narras?
 aliud ergo agendum relictat tibi, ut
 hic fistas mihi fabrum ferrarium ex
 vico Lapideo, qui forcipe disiun-
 gat has palpebras tam affixas: dic
 ci, revellendam esse è foribus
 feram aliquam, cuius sit amissa
 clavis. *Gom.* Ubi nam habet? *Mal.*
 Iste vero serio accerseret. Desine
 iam nugari, & surge. *Bel.* Surga-
 mus tandem, quando ita obsti-
 nasti animo. Vah, quam es odio-
 sus sodalis. Exsuscita me, CHRIS-
 TE, ex somno peccati, ad vigi-
 liam iustitiæ, transfer me ex noc-
 te mortis ad lucem vitæ. Amen.
Mal. Feliciter tibi procedat hæc
 lux. *Bel.* Et tibi hæc eadem, &
 aliæ quamplurimæ lætæ, ac faustæ:
 hoc est, ut eam ita transigas, ne
 cuius virtutem lædas, neu quis
 tuam. Puer, afferto subuculam mun-
 dam, nam hanc iam totos sex dies
 gestavi: hem, arripe pulicem illum
 saltitantem. Omitte nunc venatio-
 nem

& Deambulat. Matut. 81

nem pulicarem, quantulum erit
pulicem unum in cubili hoc extin-
xisse. *Mal.* Quantum guttam unam
aquæ Diliæ 3 huic adimere. *Bel.*

Immo vero mari ipsi Oceano. 4
Nolo hanc subuculam collari ruga-
to, sed alteram illam plano: nam
rugæ hæ, quid aliud sunt hoc
tempore, quam nidi, aut recepta-
cula pediculorum, & pulicum?

Mal. Inepte, existes repente dives,
habebis pecus album, & pecus ni-
grum. *Bel.* Peculium numerosum

magis, quam quæstuosum; & co-
mites quos malim semper videre
in vicinia, quam domi meæ. Iube
famulam resuere latera huius subu-
culæ, & quidem filo serico. *Gom.*

Non habet. *Bel.* Lineo igitur, aut
laneo, aut etiam, si ita lubet ei,
sparteo: numquam famula hæc ha-
bet, quod est opus: quod vero
non est opus, affatim: te vero,
Gomezule, volo ego esse divinato-
rem: exsequere mandatum meum,
& renuncia: ne arioleris, quid sit
futurum. Excute pulverem e femi-
nieruralibus concussu, hinc purga
di-